

Spis treści

Wprowadzenie	9
1. Rys historyczny	13
2. Podstawy programu R	16
2.1. Program R – podstawowe informacje	17
2.2. Podstawowe komendy	17
2.3. Rozszerzenia programu	25
3. Liczby pseudolosowe	29
3.1. Generatory liczb pseudolosowych	30
3.1.1. Generator środków kwadratów von Neumanna	30
3.1.2. Generatory liniowe kongruentne	32
3.1.3. Uogólnione generatory kongruentne	34
3.1.4. Generatory Fibonacciego	35
3.2. Generowanie liczb losowych w programie R	35
3.3. Sprawdzanie jakości generatora danych	37
3.3.1. Test zgodności chi-kwadrat	39
3.3.2. Test serii (losowości)	41
3.3.3. Test zadań kontrolnych	43
4. Wybrane rozkłady zmiennych losowych	48
4.1. Rozkłady skokowe	49
4.1.1. Rozkład dwupunktowy	49
4.1.2. Rozkład dwumianowy	51
4.1.3. Rozkład geometryczny	54
4.1.4. Rozkład Poissona	56
4.1.5. Rozkład hipergeometryczny	57

4.2. Rozkłady ciągłe	59
4.2.1. Rozkład jednostajny	60
4.2.2. Rozkład normalny	61
4.2.3. Rozkład chi-kwadrat	64
4.2.4. Rozkład t Studenta	66
4.2.5. Rozkład wykładniczy	68
4.2.6. Rozkład logarymiczno-normalny	69
4.2.7. Rozkład beta	70
4.2.8. Rozkład gamma	72
4.2.9. Rozkład Cauchy'ego	74
4.2.10. Wielowymiarowy rozkład normalny	76
4.3. Wybrane funkcje i pakiety programu R	78
5. Wybrane metody generowania liczb pseudolosowych	84
5.1. Metoda odwracania dystrybuanty	85
5.2. Metoda eliminacji	88
5.3. Metoda superpozycji rozkładów	90
5.4. Metoda ROU	93
5.5. Metody wykorzystujące związki pomiędzy rozkładami zmiennych losowych	94
5.5.1. Generowanie wartości z rozkładu dwumianowego	95
5.5.2. Generowanie wartości z rozkładu chi-kwadrat	96
5.5.3. Generowanie wartości z rozkładu t Studenta	97
5.5.4. Generowanie wartości z rozkładu Cauchy'ego	98
5.6. Generowanie wartości z rozkładu normalnego	100
5.6.1. Wykorzystanie centralnego twierdzenia granicznego	101
5.6.2. Wykorzystanie algorytmu Boxa-Mullera	102
5.7. Generowanie wartości z rozkładu normalnego uciętego	103
5.7.1. Metoda eliminacji	103
5.7.2. Metoda odrzucania	106
6. Wybrane metody symulacyjne	107
6.1. Bootstrap	108
6.2. Metoda zależnych grup losowych	114

6.3. Metoda niezależnych grup losowych	116
6.4. Ocena wariancji estymatora – porównanie metod	117
6.5. Testy permutacyjne	121
6.6. Próbkowanie wazone	128
6.7. Algorytm Metropolisa-Hastingsa	131
6.8. Algorytm Gibbsa	133
6.9. Algorytm EM. Monte Carlo EM	138
7. Procesy stochastyczne	142
7.1. Procesy stochastyczne – podstawowe określenia	143
7.2. Błądzenie przypadkowe na prostej	143
7.3. Gaussowski biały szum	146
7.4. Procesy autoregresji	146
7.5. Procesy Markowa	148
8. Rozwiązania wybranych problemów z wykorzystaniem symulacji komputerowej	152
8.1. Szacowanie liczby π	153
8.1.1. Strzelanie do tarczy	153
8.1.2. Iгла Buffona	156
8.2. Liczba dzieci w rodzinie	160
8.3. Monty Hall Paradox	161
8.4. Problem urodzin (Birthday Problem)	163
8.5. Chevalier de Mere	166
8.6. Game of Life	167
8.7. Wybór operatora telefonicznego	171
8.8. Inwestycja giełdowa	175
8.9. Paweł i Gawęł	178
Bibliografia	181